

CLOSE-UP DOVEN HEBBEN VOOR ELKE POLITICUS EEN EIGEN GEBAAR

Tijdens de uitreiking van de Cultuurprijzen viel een wel heel apart gebaar op: een traantje wegpinken bleek een manier om naar de Vlaamse minister Bert Anciaux (SP.A) te verwijzen. Geen grap, maar gewoon het gebaar dat doven en hun tolken op de man hebben geplakt.

VOGELS is een snavel, ANCI AUX een traan

VAN ONZE REDACTRICE

ELINE STRIK

'Bij officiële gelegenheden is het formeler om namen voluit te spellen. Maar spellen kost tijd, vandaar dat veel politici en Bekende Vlamingen in gebarentaal een bijnaam hebben', zegt Helga Stevens, Vlaams parlements lid voor de N-VA. Stevens is zelf doof en bracht de doventolken het Vlaams parlement binnen.

'Voor alle duidelijkheid: ik heb die namen niet zelf bedacht. De naamgebaren, waarmee we personen uitbeelden, ontstaan op dezelfde manier als de bijnamen. Mensen in de dovensamenleving nemen ze van elkaar over. Als je eenmaal zo'n gebaar hebt, raak je er niet meer vanaf.'

De soms grappige gebaren zijn dus zeker geen manoeuvre van Stevens om haar collega's stiekem belachelijk te maken. Integendeel, alleen wie opvalt, krijgt een naamgebaar. Wie saai is, wordt gewoon met zijn initialen aangeduid. Ook mensen over wie doven het weinig hebben, krijgen geen naam. Vraag dus niet naar het gebaar voor Natalia of Clouseau, want muzikanten zijn binnen de dovensamenleving niet zo belangrijk.

Het zou ook fout zijn om naar aanleiding van het snavelgebaar voor Mieke Vogels of het strikje voor Elio Di Rupo te concluderen dat gebarentaal geen serieuze aangelegenheid is. Net als gesproken taal is gebarentaal een manier om alles uit te drukken wat op je hart ligt.

Om het woord 'minister' te gebaren, doe je alsof je de handen in de zakken steekt. Maar dat betekent niet dat 'minister' zoveel wil zeggen als 'zakkenvuller'. 'Dat is een oud gebaar,' zegt Stevens, 'ministers waren vroeger heren van stand. Ze hadden een colbertje aan waar je een horloge uittrok. Bovendien beheerden ze het geld. Op die zaken duidt dat gebaar, het is geen scheldwoord.'

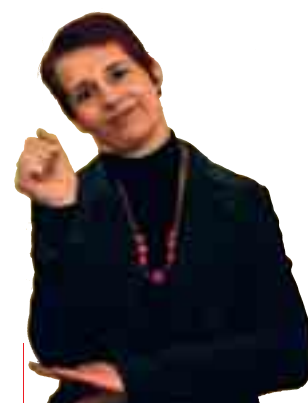
Al is schelden ook in doventaal best mogelijk. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het gebaar dat Stevens soms voor de Amerikaanse ex-president George Bush hanteert. We mochten het niet opnemen in het vocabulaire, wegens te onbeleefd.

Bert Anciaux (SP.A). De politicus die al eens een traantje laat, wordt aangeduid door een rollende traan uit te beelden.

Koningin Fabiola. Hoe kan je de vorstin beter typeren dan aan de hand van haar kapsel, aangeduid met een krulbeweging.

Kathleen Van Brempt (SP.A). De Vlaamse minister van Mobiliteit houdt consequent haar hoofd scheef.

Johan Vande Lanotte (SP.A). Wie gisteren naar 'De slimste mens' keek, kon het zien: er is iets vreemds aan zijn neus.

Frank Vandenbroucke (SP.A). Een naamgebaar op basis van zijn familienaam: wie hem uitbeeldt, trekt een imaginaire broek aan.

Guy Verhofstadt (Open VLD). De opvallende spleet tussen zijn tanden leverde de ex-premier zijn naamgebaar op.

Mieke Vogels (Groen!). De voorzitter van Groen! wordt aangeduid met een snaveltje, en niet vanwege haar verbale talenten.

Geert Lambert (SLP). Dit is hoe de voorzitter van SLP vroeger vooral werd uitgebeeld, toen hij nog goed in het vlees zat...

...en dit is Lambert tegenwoordig, ettelijke kilo's lichter en voortaan dus veeleer uitgebeeld aan de hand van zijn brilletje. © 'cia jansen